

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

פסחים דף צה.

באלו דברים שוה פסח ראשון לשני ובאלו לא?

פסח ראשון	פסח שני	
שויס: סדר עבודתו ² , ואכילתו צלוי, ואיסור הוצאה ושבירת העצם		מצות שבגופו ¹
שויס: אכילתו על מצות ומרורים		מצות על גופו ³
צריך להשבית שאור, אסור בבל יראה ובל ימצא, ואסור לשוחטו על החמץ, טעון הלל באכילתו	אין צריך בו לכל זה	מצות שאינם על גופו ⁴

במה נחלקו ת"ק ואיסי בן יהודה בסוגיא?

מה עושה כל אחד מהפסוק של השני	מנין שמצות שאינם על גופו אינם נוהגות בפסח שני	
"יַעֲשׂוּ אֹתוֹ" דאין שוחטין פסח שני על היחיד	דכתיב "וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ בוֹ" ⁵	לתנא קמא
"וְעֶצֶם" ⁷ וגוי ללמד בין שיש בו מח ובין לא	דכתיב "יַעֲשׂוּ אֹתוֹ" ⁶	לאיסי בן יהודה

מה ילפינן מהפסוקים (במדבר ט:יא-יב) "עַל מִצּוֹת וּמִרְרִים יֹאכְלֵהוּ. לֹא יִשְׂאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ בוֹ כְּכֹל חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ"?

מהכילל: כָּכֵל חֻקַּת הַפֶּסַח	מהפרט ⁸	
לרבות שצריך להיות צלי אש	למעט שאין צריך להשבית שאור	"עַל מִצּוֹת וּמִרְרִים יֹאכְלֵהוּ"
שאסור להוציא ממנו ⁹	לפטור מבלי יראה ומבלי ימצא ¹⁰	"לֹא יִשְׂאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר"
שאסור לאוכלו נא	מותר לשוחטו על חמץ	"וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ בוֹ"

¹ כתיב (במדבר ט:יב) "כָּכֵל חֻקַּת הַפֶּסַח יַעֲשׂוּ אֹתוֹ" - מדכתיב "יעשו אותו" למדנו שבכל המצות שבגופו שויס פסח ראשון ושני. ושאר הדברים ומקורם יתבאר וברייתא דלהלן.

² וכולל עוד, שיהיה זכר תמים בן שנה, ולא נאכל נא ומבושל, וטעון הלל בעשייתו. ודוחה את השבת.

³ ילפינן מדכתיב (שם:יא) "עַל מִצּוֹת וּמִרְרִים יֹאכְלֵהוּ" שהיא מצוה שעל גופו - ולא בגופו ממש, שכל מצות שהם על גופו הם גם בפסח שני.

⁴ נחלקו בלימוד זה ת"ק ואיסי בן יהודה וכדלהלן.

⁵ וילפינן, מה איסור שבירת העצם מיוחד בזה שהוא מצוה שבגוף הפסח, אף כל מצוה שבגוף הפסח נוהגת גם בפסח שני, יצא השבתת שאור וכדומה שאינם מצות בגופו של פסח שאין נוהגות בפסח שני.

⁶ מזה שייתרה התורה ואמר "יעשו אותו" ש"מ שרק במצוה שבגוף הפסח הכתוב מדבר, וה"ה שנוהגת בו מצוה שעל גוף הפסח כמו מצות ומרורים כדכתיב להדיא, אבל לא במצות שאינם בגופו של פסח שהם אינם נוהגות בפסח שני. ולקמן תקשה הגמ', לאיסי בן יהודה מדוע צריך את שאר הפרטים בפסוק.

⁷ הגמ' הקשתה על איסי בן יהודה רק מפסוק "וְעֶצֶם לֹא יִשְׁבְּרוּ בוֹ", אכן הקשו רש"י ותוס' מה יעשה עם הפסוק "לֹא יִשְׂאִירוּ מִמֶּנּוּ עַד בֶּקֶר", דהא לדידיה לא צריך למעט לבל יראה דהרי הוא לומד זאת מ"יעשו אותו" שכל שאינו מצוה שבגופו.

⁸ כל מה שפירטה התורה להדיא שנוהג בו, והם מצות עשה דמצות ומרורים, ומצות לא תעשה הניתקת לעשה שלא להשאיר מבשר הפסח, ומצות לא תעשה גמורה דעצם לא תשברו בו.

⁹ דיש דין שבבית אחד יאכל ולא יוציא ממנו, והוא לאו הניתק לעשה שאם הוציאו הוא צריך להחזירו, ולכך הוא דומה לדין נותר שהוא גם לאו הניתק לעשה שאם הותר צריך לשורפו ביום א' דחיה"מ בבוקר.

¹⁰ וגם זה דומה הוא, דהרי אם מצא חמץ בפסח יש לו מצוה להשביתו.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

פסחים דף צה:

מה הדין בפסח ראשון ושני לענין הדינים דלהלן?

לענין לינה	לענין טומאה	לענין שבת	
טעון לינה	דוחה	דוחה	פסח ראשון
לתנא אחד בר' יהודה: טעון לתנא אחרינא בר"י: אינו טעון	לחכמים: אינו דוחה לר' יהודה: דוחה ¹	דוחה	פסח שני

הפסח שבא בטומאה, מה דינו בדלהלן?

מה הדין אם נכנסו אז הזבין וכו' למקדש	אכלו ממנו זבין וכו' האם חייבים כרת	האם יאכל ממנו זבין וזבות נדות ויולדות	
חייבים כרת	פטורים מכרת	אסורים מלאכול	לתנא קמא
פטורים מכרת			לר' אליעזר

פסח הבא בטומאה ודחקו בו טמאי מתים ועשו כדלהלן, האם חייבים כרת?

דחקו ואכלו אימורי הקרבן	דחקו ונכנסו להיכל	לרב יוסף	
ספק	חייבים ²	לשון ראשון	לרבא
פטורים ³ (וחייבים משום זרות)	פטורים ⁴	לאיכא דאמרי	

¹ אכן דין זה שונה מפסח ראשון דפסח ראשון דוחה את הטומאה רק ברוב ציבור, ואילו פסח שני דוחה את הטומאה לר' יהודה אפי' ביחיד.

² דדרשינן מדכתיב (במדבר ה:ב) "וַיִּשְׁלְחוּ מִן הַמִּחֲנֶה" אפי' ממוקצת מחנה, ואף שכאן מותרים בעזרה שהיא מקצת מחנה שכינה, מ"מ מההיכל הם משולחים ואם הם נכנסים שם חייבים כרת.

³ דכתיב (ויקרא ז:כ) "וַהֲנִיֵּף אֶשֶׁר תֹּאכַל בְּשֶׁר מִזֶּבַח הַשְּׁלָמִים אֲשֶׁר לַה' וְטִמְאַתּוּ עָלָיו וְנִכְרְתָה הַנֶּפֶשׁ הַהִוא מֵעַמִּיקָהּ", ומכאן למדנו שאוכל בשר קודש בטומאת הגוף חייב כרת, ומרבים מהא דכתיב "אשר לה' " שגם האוכל את האימורים בטומאת הגוף חייב כרת. וכיון שזה נלמד מריבוי זה, יש לנו לומר שדוקא היכא שאין טומאת בשר אז חייב כרת על האימורים, אולם כשאין דין טומאת בשר אין דין גם באימורים.

⁴ דכתיב (במדבר ה:ב) "וַיִּשְׁלְחוּ מִן הַמִּחֲנֶה" וכתיב (שם:ג) "אֶל מַחוּץ לְמִחֲנֶה תִּשְׁלְחוּם" - ויש לנו לדרוש מתי אתה משלח מן המחנה מתי שאתה יכול לקיים בהם אל מחוץ למחנה תשלחום, אכן כאן בטמאי מתים שמותרים במקצת מן המחנה שהרי הם נכנסים לעזרה כדי להקריב את הפסח, באופן זה לא קוראים בהם וישלחו מן המחנה ופטורים מכרת.